

En stärkt beredskap som ger trygghet

Den pågående pandemin har påverkat oss alla. Vår vardag har förändrats och många av oss har antingen drabbats själva eller påverkats genom att bekanta och anhöriga blivit sjuka eller i värsta fall gått bort.

Pandemin och dess påverkan på Stockholm har visat oss såväl styrkor som svagheter i vårt samhälle. Den mest uppenbara styrkan har varit stockholmarna. Genom att vi tillsammans i så stor utsträckning följde myndigheternas rekommendationer tvingades viruset tillbaka under sommaren. Även om det är för tidigt att blåsa faran över är det också uppenbart att de insatser som stockholmarna, inte minst de anställda i vården, omsorgen och skolan, gjort under pandemin bidragit till att hejda pandemin och samtidigt gett medborgare i behov av vård, stöd och utbildning en fungerande välfärd.

Inget har gjort Stockholm starkare under denna pandemi än stockholmarna själva.

Även om vi ser styrkorna och de heroiska insatserna är det kanske bristerna som kommer vara de mest närvarande när vi ser tillbaka på våren 2020. Stadens arbete kommer utvärderas och det kommer ge oss många viktiga kunskaper om hur vi kan förbättra stadens arbete.

Pandemin är emellertid inte över. Risken är uppenbar att vi kan drabbas av en andra våg. Det gör att staden inte kan vänta in all utvärdering utan måste påbörja arbetet med att möta de uppenbara brister som fanns våren 2020.

Kommunfullmäktige bör därför inför det fortsatta arbetet säkerställa att:

1. Stockholm stad aldrig igen sviker sina anställda genom att inte ha tillräckligt med skyddsutrustning. Det som hände våren 2020, att anställda i äldreomsorgen fick jobba utan nödvändig skyddsutrustning, ska inte ske igen.
2. Stockholm stad har en så bra egen beredskap, avseende utrustning, personal, lokaler och kompetens, att vår stad kan sätta in nödvändiga åtgärder. Det som hände våren 2020, att personer boende inom äldreomsorgen inte direkt kunde erbjudas kohortvård i avskildhet, ska inte ske igen.
3. Stockholm stad har en så stark egen beslutskraft, samverkan, omvärldskunskap och rådighet att vi kan garantera alla oavsett var man bor eller oavsett hur välfärden är organiserad en bra trygghet. Det som hände våren 2020, att smittspridning i utsatta områden initialt inte togs på allvar, ska aldrig ske igen.

Denna motion syftar inte till att ställa ansvariga till svars. Det finns andra forum och tillfällen för det. Denna motion syftar till att det som hände våren 2020 inte ska kunna hända igen.

Detta är inte heller ett försök att i efterhand komma med alla svar. De brister vi nu sett har inte bara uppstått i närtid. I flera aspekter är de resultatet av en långvarig politik som inneburit allt sämre ekonomiska förutsättningar för verksamheterna, allt mindre rådighet och därmed allt sämre

beredskap. Parallellt med det har stadens ledning inte varit tillräckligt rustad i närtid. I januari skrev vi en motion (som ännu inte behandlats politiskt) att stadens krisledningsförmåga måste tränas kontinuerligt genom återkommande övningar. Dessvärre kan vi nu konstatera att mycket av den övningen i stället fick ske i realtid i en pågående kris. Många kompetenta tjänstemän har gjort sitt bästa för att få stadens verksamheter att fungera men det är uppenbart att stadens krishanteringsförmåga behöver stärkas framöver. Några av de insatser som behövs föreslogs i motionen i januari – återkommande krisledningsövningar och mobilisering av civilsamhället genom etablerande av frivilliga resursgrupper.

Det är nu uppenbart att pandemin föranleder ytterligare åtgärder. Vårt samhälle ska fungera även i händelse av framtida kriser. Då behöver stadens beredskap bli bättre. Det våren 2020 borde ha lärt oss är att vi inte kan lita på några andra än oss själva när det gäller att skapa denna beredskap.

Alla nämnder och styrelser har i uppdrag att göra risk- och sårbarhetsanalyser. Trots att alla nämnder gjort detta och trots att stadens politiska ledning i ingången till pandemin hävdade att vår beredskap är god visar verkligheten, inte minst från äldreomsorgen, att vi behöver förstärka vårt arbete för en god beredskap.

Den tilltro till marknad och privata aktörer som alltför länge präglat stadens syn på beredskap måste omprövas. Tron att nödvändig skyddsutrustning och annan viktig samhällsstruktur ska lösas av någon annan och just-in-time måste ersättas med en egen beredskap, kompetens och rådighet. Och det gäller inte bara skyddsutrustning i äldreomsorgen utan också i andra delar av kommunala verksamheter.

Vi föreslår därför att kommunfullmäktige ska fatta beslut om följande:

1. Stadens beredskap ska stärkas avseende tillgång till viktigt materiel. Exempelvis när det gäller skyddsutrustning till vård och omsorg ska staden säkerställa egen lagerhållning om minst tre månaders behov. Kommunstyrelsen ska tillsammans med berörda nämnder analysera inom vilka övriga områden det är nödvändigt med egen lagerhållning av materiel. Kommunstyrelsen ska till kommunfullmäktige återkommande redovisa status för beredskapen och en beredskapsplanering.
2. Stadens beredskap ska stärkas genom en förbättrad egen rådighet och kompetens. För att kunna möta driftsstörningar i verksamhet förorsakat av yttre faktorer behöver stadens egen förmåga stärkas. Staden bör såväl gällande välfärdsverksamhet som avseende teknisk verksamhet säkerställa att staden i egen regi har en tillräcklig beredskap för att klara medborgarnas legitima behov av en fungerande stad. Kommunstyrelsen bör därför ges i uppdrag att definiera det kompetensbehov och därmed ökad rådighet som staden har i den egna verksamheten för att kunna säkerställa en god beredskap.
3. Stadens beredskap ska stärkas genom en långsiktig plan för att rusta nödvändig samhällsinfrastruktur. Det finns ett eftersatt underhåll av kommunala fastigheter.

Sett till beredskap i händelser av kris är det uppenbart att exempelvis underhållsskulden för skyddsrum och brandstationer är det mest akuta problemet för staden men även avseende investeringar i övriga fastigheter kan det uppstå problem, sett till exempelvis klimatpåverkan. Kommunstyrelsen bör därför återkomma till kommunfullmäktige med en plan som påskyndar exempelvis upprustningen av skyddsrum och brandstationer samt bidrar till skydd mot klimatrelaterade problem genom exempelvis ökad fjärrkyla till äldreboenden och höjt skydd för översvämningar. När verksamhet behöver omlokaliseras med kort varsel till följd av exempelvis brand eller smittspridning ska staden ha beredskap för detta.

4. Stadens beredskap ska stärkas genom en ökad förmåga att möta desinformation och ryktesspridning i händelse av kris. Stadens lokala verksamheter har på många sätt visat sig vara viktiga budbärare för att få ut korrekt information. Staden behöver fortsätta utveckla förutsättningarna för kriskommunikation genom denna kanal. Parallellt med detta behöver staden öka samverkan med andra aktörer inom civilsamhälle, näringsliv och myndigheter för att säkra informationsflöden. Ett exempel som kommunstyrelsen bör pröva i närtid är etablerande av frivilliga resursgrupper.
5. Stadens beredskap ska stärkas genom ett samhälle med minskade klyftor. Ekonomiska och sociala klyftor skapar grogrund för konflikter. Fattigdom och trångboddhet skapar sämre förmåga att individuellt möta hot och kriser. Det syns tydligt i smittspridning och dödsfall under pandemin. Det offentliga oförmåga att se och möta detta innan det var för sent blev uppenbart våren 2020. Därför, för att öka Stockholms beredskap, behöver klyftor minskas. Kommunstyrelsen behöver därför återuppta arbetet från sociala hållbarhetskommisionen för minskade klyftor och föreslå åtgärder i enlighet med denna. Några snabba initiativ som bör tas är att inte sälja ut hyresrätter med låg hyra samt att säkerställa att staden i egen och upphandlad regi erbjuder fasta tjänster för de som jobbar i välfärden.

Det finns alltid anledning att kritiskt pröva sin förda politik. Pandemin gör det behovet än tydligare. Stockholms stads beredskap var inte bra nog. Det kräver att staden nu initierar åtgärder. Både i ett kort tidsperspektiv för att vara bättre rustade för en eventuell andra våg av pandemin, men också i ett längre perspektiv.

Därför föreslår vi

att kommunfullmäktige beslutar uppdra åt kommunstyrelsen att stärka stadens beredskap i enlighet med ovanstående inför eventuellt kommande kriser.

Socialdemokraterna

Stockholm den 31 augusti 2020

Karin Wanngård (S)